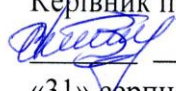

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра прикладної лінгвістики (№ 703)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник проектної групи
 В.В. Рижкова
«31» серпня 2021 р.

СИЛАБУС ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Вступ до германського мовознавства»

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітня програма: Прикладна лінгвістика

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

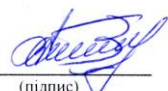
Силабус введено в дію з 01.09.2021 року

Харків – 2021 р.

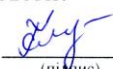
Розробник: Гелетка М. Л., канд. філол. наук, доц. каф. 703
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри прикладної лінгвістики (№ 703)

Протокол № 1 від « 27 » серпня 2021 р.

Завідувач кафедри канд. філол. наук, доц. Рижкова В. В.
(науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

 Гладка С. С.
(підпис) (ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Гелетка Маргарита Леонідівна, канд. філол. наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики. З 2008 року викладає в університеті наступні дисципліни:

- теорія та практика перекладу;
- сучасні інформаційні технології в перекладі;
- дискурсивна лінгвістика (лекції, практичні заняття);
- основи прикладної лінгвістики (лекції, практичні заняття).

Напрями наукових досліджень: основи прикладної лінгвістики, перекладознавство, дискурсологія, лінгвокраїнознавство, термінознавство.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 2 семестр.

Обсяг дисципліни:

3 кредити ЄКТС (90 годин), у тому числі аудиторних – 48 годин, самостійної роботи здобувачів – 42 години.

Форми здобуття освіти

Денна, дистанційна.

Дисципліна – вибіркова.

Види навчальної діяльності – лекційні та практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та семестровий контроль (залік).

Мова викладання – українська / англійська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити) – базові знання з української мови.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – англійська мова (рівень володіння – Upper-Intermediate / Advanced), лінгвокраїнознавство, порівняльне мовознавство, лексикологія, діалектологія, порівняльна стилістика, фонетика, порівняльна граматики англійської та української мов, загальне мовознавство.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета

«Вступ до германського мовознавства» – лінгвістична дисципліна, яка закладає основи підготовки філологів-германістів. Ґрунтуючись на положеннях загального мовознавства, цей курс готує студентів до оволодіння іншими спеціальними лінгвістичними дисциплінами.

Завдання

Курс зосереджений на основних положеннях германського мовознавства, які мають принципове значення і становлять наукову основу вивчення таких фахових дисциплін, як історія англійської й німецької мов, їх теоретична й практична граматики, теоретична фонетика, лексикологія й стилістика. Висвітлюється історія германських народностей, процес розвитку германських племінних діалектів у мові народностей і далі – в національні мови. Міститься характеристика основних закономірностей фонетичної й граматичної систем германських мов. Курс містить детальний теоретичний виклад матеріалу і передбачає навчання студентів глибокому осмисленню отриманої інформації, аналізу й умінню вибирати і презентувати матеріали, релевантні до тематики зазначених розділів. Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності**:

- здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мови, що вивчається, описувати соціолінгвальну ситуацію;
- здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку мови, що вивчається;
- здатність пояснювати особливості сучасної будови германських мов, які зумовлені довготривалими процесами, що сягають далекого минулого, без розуміння яких в історичній перспективі неможливо пояснити сучасні мовні тенденції.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачем будуть досягнуті наступні **результати навчання**:

- здобувач знає і розуміє систему мови, що вивчається, і вміє застосовувати ці знання у професійній діяльності;
- здобувач знає норми літературної англійської мови та вміє їх застосовувати у практичній діяльності.
- здобувач вміє аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- здобувач володіє інформацією про походження, розвиток і структуру мов германської групи, їх взаємні зв'язки, спільні закономірності й тенденції в їхньому розвитку й структурі та співвідношення цих мов з мовами інших груп індоєвропейської сім'ї.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Германське мовознавство. Зв'язок дисципліни з іншими мовознавчими дисциплінами. Зв'язок германістики з дисциплінами немовознавчого циклу

– *Форма занять: лекційне заняття, практичне заняття, самостійна робота.*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

Предмет та мета германського мовознавства, його місце у циклі гуманітарних дисциплін. Індоевропейська мовна сім'я. Вивчення історичних особливостей мови.

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення відповідного матеріалу: сучасні й давні германські мови, писемність германців. Періоди розвитку прагерманської мови.

Тема 2. «Порівняльно-історичний метод та можливості його застосування у вивченні історичного процесу утворення та розвитку германських мов»

– *Форма занять: лекційне заняття, практичне заняття, самостійна робота.*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

Порівняльно-історичний метод як сукупність прийомів і процедур історико-генетичного дослідження мовних сімей і груп, а також окремих мов для встановлення закономірностей їх розвитку.

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення матеріалу, що стосується процедур порівняльно-історичного методу мовознавства.

Тема 3. Германська група мов. Історичні джерела відомостей про давніх германців. Історичні відомості про давніх германців.

– *Форма занять: лекційне заняття, практичне заняття, самостійна робота.*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

Класифікація германських племен.

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення матеріалу, що стосується культури та історії давніх германських племен. Історія древніх германців. Перші відомості про германців. Германці епохи Цезаря і Тацита. Суспільний устрій і побут древніх германців.

Звичаї, вдачі і вірування древніх германців. Велике переселення народів.

Тема 4. Германська писемність. Давні й сучасні германські мови. Мова ранніх рунічних написів. Готська мова

– *Форма занять: лекційне заняття, практичне заняття, самостійна робота.*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

Історія писемності давніх германців. Рунічне письмо. Латинське письмо. Готичне письмо.

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення історичних відомостей про писемність давніх германців. Руни і рунічне письмо. Латинське письмо. Готичне письмо.

Модульний контроль 1

– *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням викладача допускається проведення МКР у дистанційній формі).*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів – 5 годин.*

Підготовка до модульного контролю.

Змістовий модуль 2. Порівняльно-історична характеристика фонетичної, граматичної і лексичної систем давніх германських мов

Тема 5. Порівняльно-історична характеристика фонетичних, систем давніх германських мов

– *Форма занять: лекційне заняття, практичне заняття, самостійна робота.*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

Система консонантизму. Система голосних у давньогерманських мовах.

Наголос у слові германських мов

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Система голосних і приголосних у сучасній англійській мові. Наголос у словах сучасної англійської і німецької мов.

Тема 6. Порівняльно-історична характеристика граматичної і синтаксичної систем давніх германських мов

– *Форма занять: лекційне заняття, практичне заняття, самостійна робота.*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 4 години.*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

Іменник. Дієслово. Прикметник. Числівник. Прислівник. Прийменник.

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення матеріалу, що стосується відмінювання іменника, дієслова. Особливості функціонування інших частин мови.

Тема 7. Порівняльно-історична характеристика лексичної системи давніх германських мов

– *Форма занять: лекційне заняття, практичне заняття, самостійна робота.*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

Типи і способи словотворення в давніх германських мовах. Давньогерманський словниковий склад.

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення матеріалу, що стосується давньогерманського словникового складу: індоєвропейської спадщини і власне германської лексики.

Тема 8. Короткий нарис з історії розвитку англійської мови

– *Форма занять: лекційне заняття, практичне заняття, самостійна робота.*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 6 годин.*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

Стара англійська мова (500 – 1100рр.). Середня англійська мова (1100 – 1500рр.). Рання сучасна англійська мова – (1500 – 1800рр.) Сучасна англійська – (1800 – сьогодні)

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення матеріалу, що стосується діалектів англійської мови та цікавих історичних відомостей і фактів про англійську мову взагалі. Знайомство з найвидатнішими германістами.

Модульний контроль 2

– *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням викладача допускається проведення МКР у дистанційній формі).*

– *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

– *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): не потрібні.*

– *Обсяг самостійної роботи здобувачів – 5 годин.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом

6. Методи навчання

1. Демонстрація нового матеріалу та способів оперування ним.
2. Пояснення викладача.
3. Організація самостійної пошукової роботи здобувачів вищої освіти.
4. Організація системи вправ/завдань/тестів.
5. Управління навчальною діяльністю.
6. Застосування мультимедійних засобів для підтримки зацікавленості здобувачів вищої освіти.
7. Реалізація контролю за успішністю здобувачів вищої освіти.

7. Методи контролю

1. Опитування.
2. Спостереження.
3. Співбесіда.
4. Тестування.
5. Залік.

Форми контролю успішності навчання: на семінарах – усне опитування, міні-тести, контрольні роботи; форма підсумкового контролю – усне опитування.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне завдання	Кількість завдань	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Поточна контрольна робота № 1	1	10	0...10
Модульна контрольна робота № 1 *написання есе протягом семестру	3	10	0...30 0...10
Змістовний модуль 2			
Поточна контрольна робота № 2	1	10	0...10
Модульна контрольна робота № 2	4	10	0...40
Всього за семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку, практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – здобувач отримує такі бали у разі виконання усіх практичних завдань та модульного контролю з оцінкою «задовільно». Має продемонструвати мінімум знань та умінь для забезпечення програмних результатів навчання.

Добре (75-89) – здобувач має виконати завдання поточного та модульного контролю, а також самостійне завдання, здебільшого на оцінку «добре». Повинен мати достатньо тверді знання стосовно теорії германських мов та германської писемності, порівняльно-історичної характеристики фонетичної, граматичної і лексичної систем давніх германських мов.

Відмінно (90-100) – здобувач має виконати завдання поточного та модульного контролю, а також самостійне завдання, здебільшого на оцінку «відмінно». Досконально знати основні теоретичні положення теорії

германських мов та германської писемності, порівняльно-історичної характеристики фонетичної, граматичної і лексичної систем давніх германських мов проблеми структури слова та словотвору;. Повинен вміти застосовувати на практиці засвоєнні теоретичні положення, оперувати принципами та методами лексикологічного і синтаксичного аналізу; використовувати у процесі аналізу лексики відповідні лексикографічні й історичні джерела; володіти методикою проведення порівняльно-історичного аналізу германських мов (зокрема англійської і німецької).

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. МКР, пропущені з неповажної причини, не відпрацьовуються. Вимога дотримання положень академічної доброчесності.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

1. Силабус дисципліни, рекомендації для самостійної підготовки, питання до проведення контрольних заходів, каталоги інформаційних ресурсів знаходяться у вільному доступі в електронній базі навчальних та методичних матеріалів кафедри, що розміщена за адресою: http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=BookList&lang=ukr&caller_mode=KNMZ&discipline_search=yes&combiningAND=1&theme_cond=all_theme&is_ttp=0&knmz_doctype_list=0&qualificationlevel_list=0&search_fld=&discipline_list=0&department_list=0&knowledgearea_list=0&speciality_knmz_list=27489&syllabus_list=0&responsibility_fld=&action=subscribe&list_id=1&email

11. Рекомендована література

Базова

1. Андрушенко О. Ю. Вступ до германського мовознавства [Текст] : навч. посіб. / О. Ю. Андрушенко. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – 176 с.
2. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов (посібник для перекладацьких відділень вузів). – Вінниця: Нова книга, 2003. – 160 с.
3. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: посіб. для переклад. відділень вузів. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 160 с.
4. Дрогомирецький П. П. Вступ до германської філології : навчально-методичний посібник / П. П. Дрогомирецький, І. І. Данилюк. – 2-ге вид. – Івано-

Франківськ : Симфонія форте. – 2014. – 76 с.

5. Жлуктенко Ю. О., Яворська Т. А. Вступ до германського мовознавства : підручник. - Київ : Вища школа, 1986. – 226 с.

6. Левицький В. В. Основи германістики. – Вінниця, НОВА КНИГА, 2006. – 528 с.

7. Корунець І.В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 464 с.

8. Nikolenko A.G. English Lexicology: Theory and Practice: навч. посібник Vinnytsya: Nova Knyha -2007

9. Verba L. History of the english language: посібник для вузів: гриф МОН України. – Вінниця: NOVA KNYHA. – 2006

Допоміжна

1. Мостовий М.І. Лексикологія англійської мови: Підруч. Для ін-тів і фак. інозем. мов. – Х.: Основа, 1993. – 255 с.

2. Квеселевич Д.І. Практикум з лексикології сучасної англійської мови: Modern English Lexicology in Practice: Навч. пос. – Вінниця: Нова книга, 2001. – 127 с.

3. Baugh A.C., Cable Th. A History of the English Language. – Fifth Edition. – London: Routledge, 2002. – 447 p.

4. Bragg M. The Adventure of English: The Biography of a Language. – NY: Arcade Publishing, 2011. – 322 p.

5. Hogg R., Denison D. A History of the English Language. – Cambridge: Cambridge University Press, 2006. – 495 p.

6. The Cambridge History of the English Language Cambridge: Vols. 1-6. – Cambridge: Cambridge University Press, 2005–2008.